

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben:
 Egy óra. I kor. Egy óra. I kor. 50 fill.
 Negyedévre 3 Negyedévre 4 50 .

Feladvány szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 49. szám.

Béke-vágyak

Debrecen, november 27.

Zaklatott lélekkel merülünk az újsághírek közé, amelyekben a folyton himbáló mérleg módjára nyomják le egymást a háborút jövendőző és a békére számító jelentések. A nagy himbálás végén azután igyekszünk megállapítani: a békeoldalon volt a több, a nehezebb, a komolyabb hír, vagy a háboru fekete tálcáján?

Ma — legalább az esti órákig — a béke kilátások voltak tulsúlyban. Ha a legjobb külpolitikai szímatot a börzéről tesszük föl, az is ilyen irányban nyilatkozott. Az értéktözsde javult valamennyire, a gabonatözsde árai pedig estek egy keveset: ez a háboru kikerülésében való hitet bizonyítja. Oroszország részéről újra kiadtak egy hivatalos nyilatkozatot, amely szerint nekik háborus szándékaik nincsenek. Azok a vész hírek, amelyek szerint Prohászka prízrendi osztrák-magyar konzult megölték volna, még híjával vannak a megerősítésnek. Angliában egyáltalán kizártnak tartják az újabb európai háboru kitérését. Végül pedig nem kevésbé megnyugtató az az újság, — ha igaz, — hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös berlini utjának eredményeül az osztrák-magyar monarchia elfogadta a tervet, mely szerint a háboru veszedelmét földéztet kérdések nemzetközi konferencián

intéztessenek el. Ezzel tehát a fegyveres megoldás szükségét kiküszöbölnék.

Ezekkel szemben, vannak, igaz, háborus hírek, hadi készülődések, — s az is kétségtelen, hogy ezeket a biztató híreket nagyon rövid idő alatt, talán órák múlva megdöntheti, semmivé tépheti az ellenkező fordulat. Annyira kiszámíthatatlanok az eshetőségek — és talán hozzátehetjük: a diplomaták is, — hogy a legszebben fölépített békekilatások is váratlanul elpusztulhatnak.

De bizonyos, hogy a béke ügye mindenestre sokat nyert a közhangulat erejéből, amely nálunk is és a kevésbé angarszált államokban föltétlenül a háboru elkerülése mellett van. Mindenütt egyetértenek abban, hogyha egy lehetősége van az összeütközés elhárításának (pedig bizonyos, hogy van) akkor ezt a lehetőséget minden megfeszített igyekezettel föl kell használni. A mi kára, pusztítása, visszavető hatása, kockázata egy háborunak lehet, ez most fokozottabb mérvben öntené ki a mérgét. És nem tudunk elképzelni olyan, akár anyagi, akár presztizsbeli kárpótlást, amely ezt a kockázatot megérné.

És azt kell hinnünk, hogy ez a belátás erősödik meg Oroszországban. Annyi kétségtelennek látszik, hogy az orosz birodalomnak Európában hódító törekvései nincsenek, elég gondot okoznak ázsiai hódításai. A fajrokonság, a kisebb szláv államok fölött való gyámkodás érdeke pedig nem

viheti az orosz biradalmat addig, hogy egy támadó lépéssel az európai összeütközések, konfliktusok egész sorát indítsa meg? Ha pedig Oroszországban ez a felfogás teljesen legyüri a háboru intrikusait, akkor Szerbiának még mindig éles hangja, gyanus viselkedése nem okozhat gondot, hiszen ezek csak addig tartanak, amíg Oroszország magatartásából meritenek kedvet és bátorságot hozzá.

Sajnos, nem beszélhetünk arról, hogy a komoly órák elmúltak volna. A legjobb, legkedvezőbb esetben is napok fognak eltelni, amíg a kérdést a diplomácia elintézi. És e napok alatt mindennap háromszor is kérdésessé válik, hogy a diplomácia kezéből nem veszik-e át a hadseregek az ügyet? Akik azonban ennek a tárgyalásoknak részesei, azok vállalkon érzik a felelősséget, amely minden szavukért és lépésükért terheli őket s bizonyára nem emancipálhatják magukat a békéért sóvárgó közhangulatnak nyomása alól.

A tegnapi táviratok szerint Vilmos német császár egy orosz tábornokkal levelet küldött a cárnak. Ez a levél, ha valaha átadják a nyilvánosságnak, kétségtelenül a világtörténelem egyik legnevezetesebb okmánya lesz. Addig azonban az uralkodók közötti levelezés hét pecsétetes titka zárja el annak tartalmát. Ha azonban a német császár, akiről azt tartják, hogy valamennyi koronás fő közül legközvetlenebbül érintke-

VIZHATLAN LODEN KALAPOK FEKETÉNÉL.

A császár

— Szentilonai napló. —

Irta: Bíró Lajos.

1818. március 20.

... A császár rosszkedvűen ébredt. — Szótalanul öltözködött, halkán megkérdezte, jeleztek-e európai hajót; azután elfordult és láttuk, hogy nem akar velünk beszélni. Visszahuzódtunk. A császár az ablakhoz lépett és fölnezt az égre. Az ég felhős volt, nehéz szürke és barna felhőrongyok lógtak le róla. A császár belebámult a felhőkbe és sokáig állott is, a felhők felé fordított arccal. Később odaintette a köpenyegét, lement a tengerhez és ott maradt délig. A piszkos, nagy vizen nyoma sem volt vitorlának. Az angolok azt mondják, hogy a viharok miatt megint egy hónapot fog késni a posta. A császár délben jó étvágygal evett. De este köhögött és meghűlésről panaszkodott. Reggel óta ez volt az első szava. A doktort akartuk hívni, de ő legyintett a kezével.

— Öregszem, — mondta.
 Még csak negyvenkilenc éves.

Március 21.

... A császár ágyban maradt. Előbb Virgiliust olvasta, azután diktált nekem. Dél-tájban kártyázott velünk, de a kártyázást

hamar megunt. Délután át akart menni Bertrand grófnéhoz, de az orvos nem engedte fölkelni.

Március 22.

... A császár ma fölkel. Első utja Bertrand grófné volt. Mire visszaiött, derültebb lett a kedve.

— Mit gondolsz a grófnéről? — kérdezte tőlem.

— A grófné nemes és csodálatos aszszony, — feleltem én.

— Az, mondta a császár.

Április 5.

... A császár ma hosszú sétát tett. Megengedte, hogy elkísérem. Hallgatott, de nem volt rossz kedve. Az eső elállott és délután végre egy darab kék eget is láttunk. Mikor hazamentünk és elhaladtunk a Kelvin hadnagy lakása előtt, aki itt lakik mellettünk és ránk vigyáz, a császár megkérdezte, ismerem-e a hadnagy feleségét.

Április 20.

... A császár ma lement a kikötőbe és megnézte az angol hadihajót, amely reggel érkezett. A hajó tetszett neki, de a legénységet piszkosnak és fegyvelmezetlennek találta.

Déltájban megkapta a postát. Az íráso-

kat lassan és gondolkozva teregette ki maga elé és figyelmesen és nyugodtan olvasta el őket. Hamar megtudtuk, hogy semmi jó hír nem jött.

Április 21.

... A császár nyugodt. Félünk, hogy az európai hírek fölingerlik és elkeserítik. — A császár azonban nyugodt és derült kedvű.

— Hátha itt maradok most már végig, — szölt az ebédnél.

Megdöbbenve néztünk rá. A császár mosolygott és ezt mondta:

— Igy is lehet élni. Mások gondoskodnak mindenről... Franciaországról, Európáról. Élni kellene talán. Nyugodtan. Élni... Élni...

Nem tudtuk szólni. A császár délután átment Bertrand grófnéhoz.

Április 25.

... A császár rosszkedvűen iött haza Bertrand grófnétől. Este megkérdezte tőlem, ki az a piros ruhás lány, akit a házunk ajtaja előtt látott.

— Szőke volt? — kérdeztem.

— Nem, felelte a császár. — sűrű fekete haju, barna lány.

— Ah, — feleltem nevetve, az Olimpia volt, a Kelvin hadnagy új szobaleánya. Az

zik alattvalóival és a közönséges emberekkel és leghamarabb tud a polgári lelkek mélyébe látni, ezuttal is az alul álló néprétegek meggyőződéséből merített anyagot és impulzust a cárhoz intézett levelének megírásához, akkor ez a levél értékes és higyjük, hogy nem hatástalan eszköze volt a békét mentő világ akciónak.

Rákosi Jenő a Csokonai-kör elnökéhez

Az ünnepelt levele

Az egész ország meleg szeretettel sietett ünnepelni Rákosi Jenőt, a magyar irodalom és a magyar újságírás nagyságát, abból az alkalomból, hogy most töltötte be életének hetvenedik évét. A méltó ünnepeltetésben a debreceni Csokonai-kör, amely minden irodalmi esemény és irodalmi férfi sorsa iránt melegen érdeklődik, részt akart venni és részt is vett az ünneplők sorában azok között, akik szeretettel üdvözölték Rákosi Jenőt.

Az országosan ünnepelt Rákosi Jenő most a Csokonai-kör üdvözlő iratára a következő poétikusan szép levéllel válaszolt, amelyet Géresi Kálmánhoz, a Csokonai-kör elnökéhez intézett:

Budapest, 1912. nov. 24.

Nagyságos Elnök Ur.

Egy dicsőséges korszak ama hőszait, a kiknek nem méltatlan utódjául állit engemet oda a Csokonai-kör üdvözlő levelében, én szerencsés voltam majdnem kivétel nélkül ismerni. Egyikük, Kemény Zsigmond, volt gazdám és példaadóm első újságírói tevékenységemben.

Képzelteti Elnök ur, hogy nem közönséges büszkeségre ad az embernek jogot, ha illetékes férfiak ezekhez nem méltatlan utódnak mondanak.

És Csokonai, az én poétai ideálom, akibe szerelmes vagyok, mint egy asszonyba, aki

utolsó hajóval jött. Mulatt-ivadék. Piszkos és hiu, hihetetlenül szereti a cifraságot és a legrikítóbb színes rongyokkal aggatja magát tele.

Május 2.

... A császár ma nyugtalan volt. Idegesen sétált; azután el akart menni Bertrand grófnéhoz, de visszafordult.

— Eh, — mondta — nem megyek többé a grófnéhoz.

Meglepetten és kérdő tekintettel néztem rá.

— Terhemre van, — mondta bosszusan.

— Miért bámulsz? Mit gondolsz róla?

— Felség, — mondtam megrémülten, — a grófné egy szent.

Felém fordult, hosszan a szemembe nézett és halkán és fanyarul mondta:

— Nekem nem szentek kellene.

Május 5.

... A császár már korán reggel kivágyott a szabadba. Az idő csodaszép. A sivatár sziget tele van nappal és ragyogással. A császár jókedvűen és fiatalosan járka és asszonyokról kezdett velem beszélni.

— Én jó voltam hozzájuk — mondta. — Mindegyikhez jó voltam.

jó kedvével, boldogtalanságával és tragikus halálával csak úgy vonz magához, mint zsenijének csodás fényével. Senki sem méltóbb nála egy hálás utókor kultuszára s én boldognak mondom azt, aki az olajat hordja az ő emlékének mécsesébe. Kívánom a Csokonai-körnek és jeles vezéreinek, hogy munkálkodásukat a Csokonai nagyságához méltó siker kísérje. Fogadják kérémet együtt és egyenként hálás köszönetemet.

Kiváló tisztelettel Elnök urnak hive és alázatos szolgája

Rákosi Jenő.

A Csokonai-kör vezetőségét és tagjait is kedvesen érintette a szép köszönő levél, amely a körnek mindenkor egyik értékes emléke lesz.

A jövedelemadó

Gaal Miklós előadása a Szabad Iskolában.

A debreceni Szabad Iskola nemcsak ismeretterjesztő és művészeti előadásokat rendez, hanem igyekszik oly kérdésekről is előadásokat tartani, amelyek mint a jelenlegi adóreform kérdése, a legmélyebben vágnak bele a nagyközönség gazdasági érdekeibe és így szükséges, hogy efelől tájékozva legyen a publikum.

A Szabad Iskola egy ily. három estére tervezett ciklust ad az adóreformról. Ennek az előadás-sorozatnak megtartására a Szabad Iskola vezetősége Gaal Miklós pénzügyi segédtitkár nyerte meg, aki hivatásánál fogva, mint szakember, az új adórendszernek alapos ismerője.

Nagyszámú érdeklődő közönség előtt kezdte meg mai előadását Gaal Miklós, akit a közönségnek Kovács Gábor dr. a Szabad Iskola titkára mutatott be s utalt arra a nagyjelentőségre, amelyvel gazdasági életünkre az új adórendszer bérni fog.

Gaal Miklós előadását az új jövedelemadó ismertetésével kezdte meg. Ismertette a külföldi adóreformokat, utalt a jövedelemadónak szociálpolitikai fontosságára, ismertette a külföldi újítások pénzügyi eredményeit. Majd a magyar jövedelemadót ismertette behatóan, az erre vonatkozó törvényes intézkedéseket, adómérsékléseket, a létmini-

Sokáig gondolkozott.

— Minden asszonyhoz jó voltam — mondotta azután még egyszer.

Május 7.

... A császár fiatalos, türelmetlen, mozgékony. Itt most van egyszerre tavasz és nyár és minden zöld és minden virágzik. A császár reggel elbeszélte, hogy egész éjjel álmodott. Fontainebleauról és a párisi palotáról és az asszonyokról, akik titokban meglátogatták.

Mikor a Kelvin hadnagy lakása előtt elmentünk, az ajtóban állott Olimpia. A császár visszanézett rá.

Május 10.

... A császár türelmetlen és ideges és rosszkedvű. Háromszor is elmondatta magának, kik azok az asszonyok, akik a szigeten laknak és amikor délelőtt kísért. fölült azon, hogy a kormányzó katonái mindenfelé keresik. Délután magával vitt a rendes sétányára. Mikor hazafelé jöttünk, a Kelvin hadnagy lakása előtt ott állott Olimpia. A császár mosolygott, mikor meglátta, azután így szólt hozzám:

— Adj neki pénzt. — Mond, hogy én küldöm. — Hadd vásároljon magának cifraságokat.

mumot, a jövedelmi adóztatás humánus intézkedéseit stb., mindenhol gyakorlati példákkal világítja meg a törvényes szabályokat.

A népszerű előadást állandó figyelemmel kísérte a közönség s biztonvára épp olyan számban fogja a jövő heti előadást is felkeresni, amely az általános kereseti adóról fog szólni.

A szerb autonómia

A képviselőház ülése

A képviselőház mai ülésén a bizottsági tagsági helyeket töltötte be. Nevezetes része volt még az ülésnek Lukács László miniszterelnök beszéde, amelyben a szerb autonómia fölüggesztése dolgában adott választ a hozzá intézett interpellációra.

Az ülés lefolyásáról fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Választások.

Elnök Beöthy Pál. Az elnöki előterjesztések, az indítvány és interpellációs könyv fölülvásása után megválasztotta a Ház a bizottságokban részben elhalálozás, részben lemondás által megüresedett tagsági helyekre a IV. bíráló bizottságba Baross Gyulát, az V. bíráló bizottságba Jaross Vilmost, a közoktatásiügyi bizottságba Evetovits Jánost, a mentelmi bizottságba Nemess Zsigmondot, az összeférhetetlenségi bizottságba Bujanovich Gyulát, a naplóbíró bizottságba Badiny Lajost, Burg Antalt, Fuss Nándort, Petrass Károlyt és Sztranyovszky Sándort. A házszabálymódosító bizottságba pedig Angyal József, Beöthy Pál, Dániel Ernő és Gábor bárókat, Darvay Fülöpöt, Erdély Sándort, Gilány Imrét, Jankovich Bélát, Kabos Ferencet, Kammerer Ernót, Khuen-Héderváry Károlyt, Láng Lajos bárót, Lukács Györgyöt, Metzner Vilmost, Nyegre Lászlót, Pejacevich Tivadár grófiót, Tallián Béla bárót, Telegdy Józsefet, Tisza István grófiót és Vadász Lipótot.

A szerb autonómia.

Az interpellációk során Bogdán Zsivko a görögkeleti szerb egyházmegyék fölüg-

Május 18.

... A császár tombol az ideges és türelmetlen haragtól. Most egyre érzi, hogy börtönben van. Éjjel nem tud aludni. Nincs megelégedve a komornyikjával. A kormányzótól női cselédséget akar kérni.

Május 24.

... A császár ma korán lefeküdt. — Egész nap aggasztóan sápadt és ideges volt. Tizenegy óra tájban úgy tetszett, mint ha a szobája ajtaja kinyílt volna. Hallgatóztam, de azután csönd lett. Később nyugtalanodni kezdtem miatta és a szobája elé lopóztam. Bent semmi nesz nem volt.

Vissza akartam menni a szobámba, de ekkor mintha az udvar felől a császár hangját hallottam volna. Ijedten siettem a folyosó ablakához, de az ablakon át csak az angol őrszemet láttam, amint a holdfényes, világosnyári éjszakában sétált. Befelé fordultam az udvar felé, lesiettem a lépcsőn és megálltam. Az udvar tulsó végén, a szomszéd lakás mellett két alak rajzolódott bele a holdas éjszakába. Figyeltem. Egy halkán kacagó, kényeskedő, vonakodó női hangot hallottam. Az Olimpia hangja volt. Azután egy könyörgő férfihangot. Reszketve figyeltem. Ez a császár hangja volt.

Kovács Gyula és Társa nődivat terméi Debreczen, Fő-tér 55.

Őszi és téli ujdonságok női felöltőkben. Divat bundák, plüsch és szörme kabátok leány- és gyermek felöltők, boák 's muffok. Costümök, pongyolák, színházi és esti köpenyek divatüzletben.

88 Csipke-, selyem- és szövetsblousok, divatos kötött kabátok dus választéka a legolcsóbb szabott árak mellett. **88**

gesztése tárgyában interpellál. A szerbek évszázadok óta a magyar korona és a magyar nemzetnek hatalmas támasza voltak. Arra kíváncsi, mi a szándéka a felfüggesztésekkel a kormányoknak? Ezután előterjeszti interpellációját.

Lukács László miniszterelnök: A kérdés, amely hozzám intéztetett, olyan természetű, amelyre kénytelen vagyok azonnal válaszolni. (Halljuk!) Hogy a szerb egyház autonómiája felfüggesztetett volna, az nem felel meg a valóságnak. Léptettünk ugyan egyes erősebb rendszabályt életbe, de ez éppen az autonómia érdekében történt. Közvetlen indok erre az a példátlan renitenskedés, amellyel a zsinati szabályzatokkal szemben a szerb egyháztanács eljárta. A szerb egyháztanács hibát követett el azzal, hogy nem igyekezett megakadályozni a szélső irányzat terjedését. A meglazult fegyelmet a kormánynak erélyes eszközökkel kellett helyreállítani és ezt a jövőben is minden alkalommal megteszi a kormány, ha azt a szükség úgy hozza magával.

Fő kellett függeszteni a kongresszust azért is, mert lehetetlenné tették a vagyonekezelés állami ellenőrzését és metropolitai tanács a királyi rendeletek végrehajtását megtagadta. Csak akkor hívják össze ismét a kongresszust, ha bizonyossá válik, hogy a királyi rendeleteknek érvényt fognak szerezni.

Bogdán Zsivió, valamint a Ház is tudomásul vette a választ, mire az ülés 1 órakor véget ért.

Színház

HETI MŰSOR:

CSÜTÖRTÖK: *Párisi élet*, operett. Repriz. (A bérlet.)

PÉNTEK: I. *Szigetvári vértanúk első felvonása*, II. *Pröhle Vilmos egyetemi magántanár szabad előadása a Török-balkáni háborúról*, III. *Szenes legény szenes leány*, operett. (B bérlet.)

SZOMBAT: *Limonádé ezredes*, énekes vígjáték. Új betanulással. (C bérlet.)

VASÁRNAP: Délután *Hoffmann meséi*, operett. (Mérsékelt helyárakkal.)

VASÁRNAP: Este *Sarkantyú*, színmű. Újdonság. (Kisbérlet.)

Nóra. Ibsen nagyhatású drámája zsufolt házat vonzott. De Zilahyt és Halassy Mariskát kivéve, nem tudtuk élvezni a drámai személyzetet. Zilahy óriási sikerrel játszotta az orvost. Halassy Mariskának ilven estéje nem volt még a Sasiók óta. A nehéz címszerepének minden hangját etalálta. Szinte csodálatos, hogy ez a fiatal, itt Debrecenben még sohasem látott tehetségű művésznő mennyire tud vergődő érzéseket interpretálni és milyen csodálatosan tud a legörültebb kétségbeesésből egy pillanat alatt szinlelő, jókedvű nővé átmenni. A második felvonásban olv óriási volt, hogy percekig tapsolta a publikum. Keménnyel és Szilágyival nem voltunk megelégedve. Azon már nagyon régen tud vagyunk, hogy magas és erős hangokból, illetve kiabálásokból állítsanak össze egy drámát.

Lais.

Cigány szerelem. Csütörtökön az általános kedvelt „Cigány szerelem” operettet eleveníti föl a színház. A főszerepeket Zilahyné S. Vilma, Borbély Lili, Csanádi Irma, H. Serfőzi Etel, Falussy, Székely, Máthé, Farkas és Solti játsszák.

Limonádé ezredes. E kedvelt énekes vígjáték szombaton kerül színre. Az érdek-

lődés fokozása érdekében a darabot szerepcserével adják elő. Ezuttal az ezredes szerepét Kassay Károly játssza, míg a kutya mosót Máthé. A többi szereplő a régi marad.

Éva. E világhírű operettre serényen folynak az előkészületek. A címszerepet Zilahyné S. Vilma fogja crealni, míg a kedves Piposzi szerepét Borbély Lili.

Szemle a koalíción

Az átkos közös ügy. — Biztatják a szerbeket. — A fejevétel követelése

A nemes urak az ország feledékenységre számítanak s azt hiszik, hogy már senki sem emlékszik arra a közelmúlt időre, mikor ők, az állítólagos 48-as függetlenséigek, 67-es alapon kormányoztak, kvótát emeltek s Ausztria iránti engedékenységekben a végső határnál is tovább mentek. Most a kiénekelte hang, elaggott 48-as primadonnák egymásután nyerik vissza az „átkos közös ügy” ellen zengő hangjukat. Így Apponyi már hallatja szavát: „Egész nemzeti életünk, egész alkotmányos életünk csak fikció, csak formula, csupa valótlanosság”. Megdöbbenve állunk a hazugságok azon kártyavára előtt, melyen az ország fölépül. — S az az érdekes a dologban, hogy Apponyinak — jórészt igaza van. Ő és koalíciós társai néhány éves kormányzásuk alatt valóban csaknem fikcióvá tették alkotmányunkat, végső veszélybe döntvén azt. Uralmuk tényleg siralmas formulán alapult és azon a valótlanoságon, hogy mást mondtak lefelé, mint felfelé. Kétfelé irányuló ámitásuk és hazugságuk kártyavára előtt megdöbbenve állott az ország. S évtizedes tisztes kormányzás kell ahhoz, hogy végleg, teljesen jóvátegye mindazt a rombolást, mit a koalíció az ország anyagi, erkölcsi és szellemi javaiban végzett. S most éppen arról van szó, hogy a nemzet egy újabb koalíciós tatárjárás ellen megvédessék.

A magyar ellenzék a maga féktelen hatalomhétségében tudvalevőleg arra is kész volt, hogy a nagy szerb követelések mellett foglaljon állást és az ellenünk agyarkodó szlávokat követeléseikben bátorítsa. Gróf Andrassy Gyuláról eddig azt hittük, hogy ebben a dologban Magyarország és a monarchia külügyi érdekét viseli szíven s tartózkodik minden oly szótól vagy föllépéstől, a mit a szlávok biztatásnak vehetnének. — Sajnálattal észleljük, hogy Andrassy ez életbe vágó nemzeti ügyben is eltért az előbbi helyes utról. Kassai beszédében már a következőket mondja: „Ha itt állana a nemzet megelégedve a hadsereg mögött, ha itt állana azzal a tudattal, hogy nálunk is látható az az egység, mely nemzet és hadsereg között van és kell, hogy legyen, hogy ha ugyanazzal a lelkesedéssel menne ma, mint ahogy kellene egységes viszonyok közt mennie, hol volnánk akkor!” Tehát Andrassy a mai válságos időkben kijelenti, hogy a nemzet nem áll megelégedve a hadsereg mögött sn em menne oly lelkesedéssel, mint kellene. Tehát ő is, mint a koalíció többi vezére, olyat mond, a mi bátorságot adhat az ellenünk agyarkodó szlávoknak! Olyat a mire ellenünk való fegyver gyanánt az északi és déli szlávok hivatkozhatnak. Csak egyetlen mentsége lehetne Andrassynak, ha tudniillik abban bizakodnék, hogy végzetes kijelentésének komoly sulya nincs, a külföldre nem is hat s így nem árthat országunknak. De gondoljuk, hogy Andrassy ennyire még sem nézi le saját politikai jelentőségét. —

Különbön kíváncsiak vagyunk, hogy Andrassy, aki oly szeretettel közli gondolatait bécsi lapokban, ezt a nyilatkozatát is a bécsi körök tudomására hozza-e majd?

Az aradi beszéd óta a koalíció vezérei formulákat keresnek, amelyekkel a „fejevétel” vakmerő követelését széppíthetnék. — Előbb gróf Apopnyi Albert nyilatkozott, hogy eszeágában sincs jogot bitorolni az iránt, ki legyen, vagy ne legyen miniszterelnök. De egyuttal mindjárt bitorolta ezt a jogot, mondván, hogy a miniszterelnök távozása szükséges, mert ez „a jogrend helyreállításának biztosítékai közé tartozik”. — Apponyi szócsavaró szofista módszerét most követi gróf Andrassy Gyula, aki szintén határozottan kijelenti, hogy egyáltalán nem szándéka megállapítani, ki legyen, vagy ne legyen a kormány feje, a többség részére. A koalíció urai mindössze csak azt mondják, Andrassy szerint, hogy „míg ez a miniszterelnök helyén van, a küzdelmet fokozott hévvel és erősebb eszközökkel folytatjuk”. — Szóval Andrassy épp úgy, mint Apponyi resteli, hogy „fejevétel”-t követel, de mégis követeli azt, csak más szóval, körmönfont formulával fejezi ki követelését. De kérdésük, méltó-e komoly politikushoz a szavakkal való ilyen játék? S ha a „fejevétel” követelése nem ellenkezik a politikai morállal, sem a parlamentarizmus alapföltételeivel, miért restelli Andrassy, s miért keres rá széppítő szavakat? Ha pedig maga is érzi és tudja, hogy követelésével jogot usurpál: miért nincs annyi bátorsága, hogy e politikai visszaéléssel szakítson?

A kereskedelmi alkalmazottak sorsa

Előadás a Társadalomtudományi Körben.

A debreceni Társadalomtudományi Kör december hó 1-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Kereskedő Társulat dísztermében tartandó felolvasó ülésén e jelentős társadalmi osztály elhanyagolt sorsával és annak megjavítására szükséges szociális reformokkal foglalkozik.

Ez alkalommal **Ráczy Lajos** dr. kereskedelmi és iparkamarai s. titkár tart előadást, akinek Kereskedelmi szociálpolitika című tanulmánya tudvalevőleg a Magyar Tudományos Akadémia pályázatain ez évben pályadíjat nyert.

A Társadalomtudományi Társaság szívesen látja és kéri is tagjain kívül is az érdeklődők megjelenését és a felvetett kérdésekhez esetleges hozzászólásaikat. Az előadás a kereskedelmi alkalmazottak mai helyzetét történelmi kialakulásában előtárva, tárgyalja a kereskedelmi alkalmazottak érdekében nálunk és külföldön indult reform-mozgalmakat és azok eddigi eredményeit. Különösképpen munka-szerződésük jogi jellegét, tartalmát, annak érvényesülését, számos fizetési jogi kérdéseiket, más oldalról képzésüket, továbbá egészség-védelmi igényeiket a munkaidő, munkateljesítés helye, módja és mérve tekintetében; azonkívül gazdasági helyzetüket és annak javítását, sorsuknak betegség, baleset, munkaképtelenség, munkanélküliség esetére társadalmilag biztosítását, hátramaradottaik biztosítását, végül általában társadalmi helyzetük, testi és szellemi művelésük kérdéseit stb. veszi az előadás beható tárgyalás alá.

A Társadalomtudományi Kör ezáltal az e kérdések körül érdekelt két félnek: a kereskedő főnököknek és az alkalmazottaknak kölcsönös megértését és egyetértését kívánja elősegíteni, így kiválóan hasznos társadalmi közérdekű szolgálatot teljesít.

Megkezdődött a karácsonyi nagyvásár

LANTOS Csipkeáruházában Sas-n. 4. Tiszta selyem harisnya minden színben, párja 6 korona.

A kamara közgyűlése

Az első gyűlés az új székházban

A debreceni kereskedelmi és iparkamara december hó 5-én tartja meg első rendes közgyűlését az új székházában, amelynek fölépítésével a kamara Debrecennek egyik legszebb és legmodernebb épületét teremtette meg.

Az éppen ezért ünnepélyes jellegű közgyűlés tárgysorozatát a következőkben közöljük:

I. Elnöki előterjesztések.

1. Jelentés a székházépítés befejezéséről, az építési költségek pénzügyi rendezéséről s előterjesztés az ünnepélyes felavatás iránt. 2. Az új működési keret által indokolt iparfejlesztési, szakoktatási és jutalmazási előterjesztések. 3. Előterjesztés a kamara új ciklusához az alakuló eljárás bevezetése iránt. 4. Az 1913. évi költségvetés jóváhagyásáról. 5. Az Orsz. pözüledési Tanács újalakításáról. 6. Az orsz. vámpolitikai központ megalakulásáról. 7. A törvényhatósági ipartanácsok megalakításáról. 8. Téli háziipari tanfolyamainkról. 9. Mértékhitelítési díjak megváltoztatása. 10. Az Osztrák-Magyar Bank új váltóbirálói a m.-szigeti és szatmár-németi fiókintézeteknél. O. M. B. bankmellékhely Hajduböszörményben. 11. Adóügyi tájékoztató szolgálat a kamaránál. 12. Számvevőbizottság jelentése a III. évnegyed pénzügyi és illetékkezelési viszonyairól. 13. Jelentés a folyóügyekről.

II. a) Titkári jelentés az ügyforgalomról. b) Jelentés a keresk. kamarák bostoni világkongresszusáról.

III. Miniszteri elintézkedések a kamara felterjesztéseire, ezek közt a zárt tehervonatok rendszeresítése.

IV. Államsegélyes ügyek.

V. Szakoktatás, ösztöndíjak.

VI. Kisiparfejlesztési politikánk sorsa.

VII. Nemzetközi választott bíróságok.

VIII. Keresk. üzletek zárórája.

IX. Betegápolási pótdadó emelése ellen tiltakozás.

X. Vasut, posta, telefon.

1. A vasuti menetrend megjavítása. 2. Debrecen—Miskolc közötti közvetlen vasuti összeköttetés. 3. Máv. szállítóhivatal Szolnokon. 4. Debreceni postapalota kérdéséhez. 5. Postai csomagforgalom hiányai. 6. Postamesterek gabonabizományosi működése.

XI. Társ kamarák és rokonestületék megkeresései.

XII. Törvényhatósági, városi és községi szabályrendeletek.

XIII. Vásárok, vámok, helypénzek.

XIV. Kereskedelmi és iparjogi vélemények.

XV. Kérelmek kamarai segélyért.

XVI. Indítványok.

A Kereskedelmi és Iparkamara még a következőket teszi közé:

Ez uton is szives figyelmébe ajánlja az elnökség a kamara t. tagjainak, valamint a sajtó t. képviselőinek, hogy a december hó 5-iki közgyűlés már a kamara új székházában (Deák Ferenc- és Verbőczy-utca sarkán) a királyi törvényszék szomszédságában fog lefolyni.

S miután a közgyűlés folyama alatt nem nyílik alkalom a hivatali berendezéseknek kellő megtekintése, arra kéri az elnökség a t. meghívottakat, hogy december 5-én, a közgyűlés napján, déli 12 és 1 óra között tiszteljék meg látogatásukkal a kamarát, amikor annak hivatali helyiségeit készséges örömmel fogjuk bemutatni. Végül még arra kéri az elnökség a kamara t. tagjait, hogy a közgyűlés után, esti 8 órakor a Royal etrmében a szokásos közös vacsorán résztvenni sziveskedjenek. Debrecen, 1812. november 26-án.

Az elnökség.

A HÁBORU

Fegyverszünet a bolgárok és törökök között Jelentkezett Prohászka

A háboru okozta izgalmak állandóan Szerbia felé terelik a figyelmet és szinte elfeledtetik, hogy a harctéren a balkán szövetségnek egyéb tagjai is szerepeltek a háboru kezdetén.

Meg kell állapítani, hogy a legutóbbi jelentések szerint a helyzet csöppel sem javult és Szerbia ma éppen úgy, mint előbb a hármasszövetség és az európai hatalmak álláspontjával szemben is ragaszkodik az adriai kikötő megszerzéséhez és megtartásához, ami ellen természetesen a monarchia diplomáciája Ausztria-Magyarország érdekeire tekintettel tiltakozik.

A mai nappal hivatalosan tisztázódott az a kérdés, hogy a prizrendi konzul él-e. Prohászka konzul ugyanis jelentkezett s táviratot küldött Belgrádból Bécsbe.

A legutóbbi eseményekről a következő táviratok számolnak be:

KEDVEZŐ FORDULAT.

Köln, november 27.

A Kölnische Zeitung egy berlini távirata utal az egész vonalon beállott lecsendesülésre. A mi a konferencia kérdését illeti, mégis szükségesnek látja arra utalni, hogy az ügyek jelen állása még olyan, hogy e tárgyalások egyelőre céltalannak látszanak.

VALÓSZINŰ A KINAI MOZGÓSÍTÁS.

Bécs, november 27.

Az itteni japán nagykövetségen a kínai mozgósításra vonatkozólag a következőket jelentették ki:

— A kínai mozgósításról semmiféle hivatalos jelentést se kaptunk és bár csak az újságokból értesültünk róla, egész terjedelmében valószínűnek tartjuk.

DRINÁPOLY OSTROMA.

Konstantinápoly, november 27.

Egy török estillap értesülése szerint a bolgárok a legvégső erőfeszítéssel azon vannak, hogy Drinápolyt a béketárgyalások alatt bevegék. Az általános ostromot már várják.

EDL KONZUL UTJA.

Belgrád, november 27.

Edl konzul Úszkübből Mitrovicába utazott.

A FEGYVERSZÜNET.

Konstantinápoly, november 27.

A fegyverszünetre vonatkozó bolgár feltételek Drinápoly átadásán kívül Skutari és Janina átadását is követelik, valamint Törökország kötelezettségét, hogy Anatóliából semmiféle új csapatot nem szállít a harctérre.

ALÁIRTÁK A FEGYVERSZÜNETET.

Berlin, november 27.

A „Morgenpost“-nak jelentik Konstantinápolyból: A fegyverszünetet aláírták. Törökország és a balkáni államok megbízottai most a békeszerződésről tanácskoznak.

PROHÁSZKA ÉL.

Belgrád, november 27.

Ma délelőtt érkezett meg Prohászka prizrendi konzul sürgönye Úszkübből a bécsi külügyminiszteriumba. A konzul röviden jelzi, hogy megérkezett Úszkübbe, egészséges és részletes jelentést küld levélben a külügyminiszteriumba.

Belgrád, november 27.

A Mali Journal és a Política arra szólítja fel a belgrádi lakosságot, hogy Prohászka átutazása alkalmával tüntessenek, cilene a pályaudvaron.

SZERB MOZGÓSÍTÁSI HIR.

Zimony, november 27.

Szerbia napok óta mozgósít Ausztria-Magyarország ellen. Az új sereget nagyrészt Ószerbiában toborozzák és remélik, hogy sikerülni fog 200.000 embert fegyverbe állítani a monarchia ellen. Az új sereget azokkal a fegyverekkel látják el, melyeket a törököktől zsákmányoltak. Külön vonatok már napok óta szállítják ezeket a fegyvereket Ószerbiából Kragujevacba, ahol átautakítják és a municiót kiegészítik. Állítólag annyi fegyverük van a szerbeknek, hogy még a harmadik tartalékot is a legmodernebbül tudják ellátni.

LEGUJABB

Ejeli telefontudósítás

Bécs, november 27.

Bulgária és Görögország közt annyira kiélesedett az ellentét, hogy komoly diplomáciai körökben azt hiszik, legközelebb már hadat üzennek egymásnak.

Bécs, november 27.

Az a siffrizott távirat, amelyet a Prohászka ügyében vizsgálatra kiküldött Edl Tivadar konzul Úszkübben napok előtt adott föl, ma sem érkezett még Bécsbe.

Belgrád, november 27.

A 7. hadkiegészítő parancsnokság területén az eddig be nem hívott tartalék tiszteit és műszaki altiszteit is behívták.

Köln, november 27.

A Kölnische Zeitung írja: Ferenc Ferdinánd trónörökös meggyőződhetett, hogy Németország méltányolja a monarchia nehézetét. Az adriai kikötő kérdése úgy látszik nem fog okot adni háborus bonyodalmakra. Németország nem avatkozik be aktív Ausztria-Magyarország és Szerbia esetleges háborújába, de ha egy harmadik fél beavatkozna, a monarchia számíthatna Németország legteljesebb támogatására.

Szófia, november 27.

Xeres mellett heves harc folyt a bolgár és török csapatok közt.

Bécs, november 27.

Valonában legközelebb proklamálni fogják Albánia függetlenségét.

Bécs, november 27.

A szerb csapatok ma bevették Durazzót.

Páris, november 27.

A nap folyamán az a hír terjedt el, hogy három hadtestet mozgósítottak. E hírre nagy izgatottság vett erőt a lakosságon s a tőzsdén egyszerre ellanyhult az élet.

Bécs, november 27.

A bécsi tőzsdén a francia mozgósítás hírére a bekövetkezett cáfolat dacára is nagy ellanyhulás következett be.

Konstantinápoly, november 27.

A török kormány ma kihirdette az alkotmány fölfüggesztését.

Debreceni urinő a harctéren

Aki a Balkánra megy ápolónőnek

Már megkezdődtek a török-bolgár tárgyalások elkövetkezendőben van a béke, de a sebesülteket azért vaggonszámra szállítják a kórházakba, ahol bizony nemcsak orvosokban, de ápolónőkben is nagy a hiány. Ez a kétségbeesett állapot eredményezi, hogy a sebesültek ugyszólván emberi segítség nélkül vesznek el s a kolera sárga rémképe támad hátba hadoszlopokat, melyeket elkerült az ellenséges golyó. A művelt államok nagy áldozatkészséggel igyekeztek a humanizmus segítő karjával enyhíteni a csapást s a Balkánharctérre kiküldték a maguk Vörös keresztosztályát. Így a magyar Vörös Kereszt-egylet is képviselve van ugy Konstantinápolyban, mint Szófiában. Több ezerre megy a sebesültek száma, akik itt segílyt kaptak s még mindig folynak az adományok, melyeket a magyar társadalom a háborus borzalmak enyhítése végett gyűjt össze. De a bajok arányai ott oly félelmetesek s a sebesültek száma olyan felmérhetetlen, hogy kétségkívül nagy hálára számíthat az a debreceni urnő, aki bátor szívvvel és nemes elhatározással szánta rá magát, hogy lemegy a harctérre betegápolónőnek.

Özvegy Hegyi Károlyné, Kuti Kovács Zsófia ugyanis — mint értesülünk — a napokban jelentkezett a helybeli Vörös Kereszt-egylet elnökségénél s bejelentette, hogy *díjtalanul* hajlandó elmenni a Balkán harctérre, ahol az ott időző különítményben, mint *ápolónő* óhaját közreműködni. Ma már meg is kapta e célból az ajánlást, melyet Domahidy Elemérné, szül. Perényi bárónő és Kovács József polgármester, mint az egylet elnökei, állítottak ki részére s már a legközelebbi napokban jelentkezik a fővárosban, ahonnan a harctérre, illetőleg a különítmény konstantinápolyi állomására utazik.

— Mert a törökök részén akarok segídekezni — mondja munkatársunknak — s mert önkéntes ápolónő vagyok, oda megyek, a hova akarok.

— Gondolt-e a veszélyre, amelynek ugyszólván eléje megy?

— Természetesen! — mondja temperamentumosan — elhatároztam, hogy nem is kórházba, de a *harctérre* megyek. Én nem félek a haláltól, ha kell, szembenézek vele. — Ma délután felkerestem egy jósnőt, eltalálta: *kellemetlen utra* megyek s mint mondta, *közel áll hozzám a halál*. Legalább megismerjük egymást.

Aztán elmondja, hogy már bevégezte az előkészületeit, elbucszott ismerőseitől s pén-

teken el is utazik Budapestre, ahonnan folytatni fogja útját Konstantinápoly kapujáig.

— Vigságot, életkedvet viszek magammal. Mert ki nem állhatom a komor, mogorva ápolónőket! — mondja, mintha csak nászutra menne. Meg is kockáztatjuk:

— Hátha egy bég, vagy pasa beleszeret?

Kacag és kifejezően jegyzi meg:

— Azt is kigyógyítom!

(gy. zs.)

HIREK

— **A király.** Bécsből táviratozzák: A király ma kihallgatáson fogadta Ferenc Ferdinánd trónörökösét, majd Schemua Balázs vezérkari főnököt, később Auffenberg Móríc hadügyminisztert, majd Hazai Samu báró honvédelmi minisztert, végül egy óra után Berchtold Lipót gróf külügyminisztert.

— **A költségvetés tárgyalása.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A képviselőház holnap délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen megkezdik a költségvetés tárgyalását. A szövetkezett ellenzék holnap délutáni ülését elhalasztotta.

— **A közgyűlés előkészítése.** Ma délelőtt Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt teljes tanácsülés volt, délután pedig a városi párt tartott ülést. Mindkét ülésen a közgyűlés elé kerülő ügyeket vitatták meg behatóan.

— **A megölt miniszterelnök családja.** Madridből táviratozzák: A kamara egyhangulag törvényjavaslatot fogadott el, amely Canalejas miniszterelnök özvegyének és gyermekeinek a hercegi címet és a grandméltóságot adományozza. Iglézics szocialista képviselő is a törvényjavaslat mellett szavazott.

— **Protestáns estély.** A debreceni református főiskola kebelében fennálló Hittanszaki Önképző Társulat e hó 30-án a főiskola dísztermében Protestáns-Estélyt rendez. Az estély kezdete délután 5 órakor lesz. Az ünnepség műsora a következő: 1. Te hozzád közelebb . . . Angol ének Masontól. Férfikarra Mácsai. Előadja a Főiskolai Énekkar. 2. Megnyitó. Tartja Bányay Lajos szénior, a H. Ö. T. elnöke. 3. Kiss József: Ágota kisasszony. Szavalja Horváth Margitka urleány. 4. Bariton-szólo. Előadja Jánoassy Antal ur, püspökladányi kántor. Harmóniumon kíséri Füleki Kovács Mihály ur, debreceni ref. orgonista kántor. 5. Beszéd. Tartja Kiss Ferenc ur, theol. tanár. 7. Kiss József: Részlet a „Jehová“-ból. Szavalja Czeglédy Emánuel hittanhallgató. 7. Csokonai: Hamar követje a tavasznak . . . Zenéjét szerzé Haydn. Átirta Mácsai. Vonós négyes kísérettel éneklék Pánczél Jenő hittanhallgató és Soós Jenő joghallgató. 8. LXXVII. zsoltár. Közének.

— **Művészhangverseny a Munkásotthonban.** A Debreceni Zenekedvelők Köre és a Zenede tanárai december 1-én, vasárnap délután 3 órakor hangversenyt rendeznek a Munkásotthonban. A hangverseny keretében a Zenekedvelők Körének vonósnégyese egy szerenádöt fog előadni. Szőnyey Ilona zenedei tanárnő Káldy Gyula és Kurucz János dalaiból énekel, Hammerstedt János zongora, Hajdu István gordonka darabokat fog bemutatni, dr. Lefkovits Vilmos pedig előadást tart a zene és a társadalom viszonyáról. Belépődíj nincs. Műsor ára 40 fillér.

— **Ügyvédjelöltek értekezlete.** A debreceni ügyvédjelöltek november hó 30-án, szombaton este 6 órakor az ügyvédi kamara (József kir. herceg-utca 8.) közgyűlési termében értekezletre gyűlnek össze az ügyvédjelölti kar érdekeit érintő kérdések megbeszélése végett, melyre az érdekelteket ez uton is meghívják a rendezők.

— **Hajdu Béla képkiallítása.** Szokatlan nagy érdeklődés nyilatkozott meg Hajdu Béla festőművész kiállítására. A közönség a legnagyobb elragadtatással nyilatkozik a képekről. Éppen azért a kiállítást még egy-két napra nyitva tartja a festőművész a Csapó-utca és Piac-utca sarkán levő Hunnia-teremben. A kiállítás reggel nyolc órától délután négyig van nyitva.

— **Szabad Iskola.** Csütörtökön Nyáry Béla ref. főgimn. tanár folytatja Tudomány és föltevés címen megkezdett előadását, a melynek vázlatja a következő: A fényre, hőre és villamosságra vonatkozó elméletek. Atom elmélet. Éter és anyag. Bolygó rendszerek és ködfoltok. Az élet eredete. A lelki energia. A fontos természettudományi előadás, melynek folyamán oly sok fizikai elmélet és törvény nyer megvilágítást, este 6 órakor kezdődik az Ipartestület dísztermében (Simonffy-utca 1. c. II. emelet) és nagy érdeklődésre tarthat igényt.

— **Magántisztviselők gyűlése.** A Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete ma este fél 9 órakor a Maróthy György (Morgó-utca 4. szám) a. helyiségében (az Egmalom-utcával szemben) rendkívül fontos taggyűlést tart. Napirend: A karácsony és újév előtti vasárnapi munkaszünet fellügmentése. A tagok német nyelvi oktatása. A napirend nagy fontossága megkívánja, hogy a gyűlésen a tagok teljes számba jelenjenek meg.

— **A debreceni kereskedők nyugdíja** érdekében mozgalmat szándékozom indítani. Tisztelettel kérem tehát Debrecen kereskedőit; főnökeit, segédeit egyaránt, hogy az ügy érdekében, ma este 8 órakor a Debreceni Kereskedelmi Betegsegélyző Egyesület hivatalos helyiségében tartandó előértekezleten minél számosabban sziveskedjenek megjelenni. Tisztelettel Nagy József.

— **Árverés a vasuton.** A vasuti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bőröndök, táskák, kalapok, esernyők, botok, ruha- és fehérművek stb. Debrecen állomás podgyász felvételi helyiségében 1912. évi december hó 2-án délután 2 órakor kezdődő nyilvános árverésen elfognak adatni. A befolyó összeget a vasuti árva alapja javára fordítják.

„József Főherceg Szálló“
BUDAPEST.
Modern, kényelmes, tiszta. Vendégszobák 3 K-tól feljebb. Gőzfűtés, lift. Intányos penzió. A keleti pályacso udvarral szemben.
VIII., BAROSS-TÉR 2. SZÁM.

— **Letartóztatott kivándorlási ügynök.** Nyiregyházáról jelentik: A napokban figyelemztették a szabolcs-kisvárdai csendőrséget hogy kivándorlási ügynökök csábításaira Sopronon és Oderbergen át több magyar munkás készül elhagyni hazáját utlevél nélkül. A csendőrségnek sikerült feltartóztatni a kivándorlókat, akik elmondták, hogy egy Schwartz Ignác nevű ügynök akarta őket kivinni. Schwartz Ignácot Zemplén vármegye határán ma a csendőrök letartóztatták.

— **Halmágyi fiók-üzletében Piac-u. 32.** (volt Szedlák-ház) a nagy Occasio-eladás megkezdődött.

— **Neuman-féle aradi élesztő a legiobb.** Bel- és külföldi kiállításon több kitiüntetésben részesült.

Üzletáthelyezés.

Figyelem! Figyelem!
A legnagyobb szücsáru-vállalat.

Az elsőrangú szücs- és szőrmeáru nagy raktáram, melyet hosszú évek után oda fejlesztettem, hogy most a legkényesebb igényeket kielégíthessem, Piac-u. 42. alól Szentanna-u. 3. sz. alatt találjuk. Teljes tisztelettel VÉGH GYULA, szücs m.

— Nagy Occasio eladás megkezdődött Halmágyi Sámuel fő- és fióközletében. — Rendkívül olcsó áruk.

— A Hungária mellett, Bottó Kornél női- és férfi divat üzletében, végkiárulás folytán feltűnést keltő olcsó árban lesznek eladva; téli keztyük, harisnyák, rövid-árak.

Tud az Ön gyermeke már járni?

Próbált Ön már kis gyermekének, aki még mindig nem tud szaladni, Scott-féle Emulsiót adni? A Scott-féle Emulsiótól a gyermek hamar meg fog erősödni és különösen csontjai fogják a hiányzó erőt megnyerni, úgy, hogy hamarosan talpra fog állani és rövid idő múlva szaladni fog. A Scott-féle Emulsió azért van oly nagy sikere ily esetekben, mert rendkívül gazdag tápláló anyagokban és tartalmazza különösen a csontképződésnél nélkülözhetetlen ásványi sókat. A csukamájolajat nem lehet jobb alakban adagolni, mint.

SCOTT-féle EMULSIÓ

formájában, amely oly könnyen emészthető és oly kellemes ízű, hogy a legkisebbek is előszeretettel szedik és jól elbirják.

De valódi Scott-féle Emulsióknak kell lennie.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Amikor a kávéház rosszul megy. Aszódi Béni és Aszódi Márton püspökladányi lakosok a helységben kávéházat és italmérést tartottak fenn. Időközben egyik budapesti cégtől 1863 korona áru megrendelést tettek, melyet azonban már nem tudtak megfizetni. Így a cég követelését végrehajtás útján érvényesítette, mely alkalommal egy pár ló és szekér is zár alá került. Aszódiék azonban ennek dacára tudták a lefoglalt ingókon, a miért a kir. ügyészség csalás és sikkasztás miatt bünvádi eljárást indított ellenük. A debreceni kir. törvényszék pedig, miután az ügyész a csalás vádját elejtette, sikkasztásért egy-egy heti fogházat mért rájuk.

Kolompárék érdeklődnek. A Kolompárcigányok neve eléggé ismert ebben az országban. Családjuk pedig annyira kiterjedt, hogy jutott abból csaknem minden nagyobb városnak. Így Hajduböszörménynek is, ahol az egyik Kolompár fiú összeütközésbe került a törvénynyel, így a rendőrséggel is. Itt az öreg Kolompár érdeklődött fia sorsa iránt, majd mikor a városházáról kijött, lármát csapott s szidalmazta a rendőrséget. — Sőt Varga Sámuel rendőrnek a kardját is megfogta és az inge ujját leszakgatta. Ezért ma a debreceni kir. törvényszék hatóság eleni erőszak miatt nyolc napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Debreczeni butorkészítő asztalosok áruháza szövetkezete
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

11 968 : TELEFON: 968 11

HUNYADY-UTCZA 17/19. SZ.

Felhívja a t. butorvásárló közönség figyelmét kizárólag kisiparos tagjai által készített hálósobák, ebédők, uriszobák valamint kárpitozott butorok óriási választékára; össze nem teveszthetők a Debreczenben Bécsből beimportált olcsó, silány butorokkal. Az intézet butoraiért a legmesszebbmenő garanciát vállal; külön felhívja a n. é. vásárló közönség figyelmét tolnai gyártmányu házilag csomózott szőrmra szőnyegeire, melyekkel 600 családot foglalkoztat s előállításí árban bocsátja forgalomba.

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás
BOTTÓ KORNÉLNÁL,
Hungária mellett.
Az üzlethelyiség kiadó.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	778 50
Osztrák hitel	608 —
4 százalékos koronajáradék	84 40
Államvessző	681 —
Jelzálogbank	41: 50
Rimamurányi	696.76
Salgótarjáni	710 —
Köszuti vasút	658.25

Irányszat:

Magánleszámla: olási kamatláb:

Bécs 5 3/8 %, Berlin 4 1/8 % London 4 1/2 %.

Budapesti gabonátőzsde.

Szava E. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentése	
Buda októberre	12.00
1913. áprilisa	10.51
Rosa 1913.	11.05
Zab 1913.	7.83
Tengeri 1913. év május augusztusra	—
Tengeri szept.	—
Tengeri	—

Készára 5 olcsóbb.

Ultimoprolongáció a bécsi tőzsdén. Bécsből táviratozzák: Bár az értékkidadások az ultimoprolongációra már ez év május hó 28-án megtörténtek, a prolongáció még mindig nincs folyamatban. Hétszázalékos pénz elegendő mennyiségben állt rendelkezésre, de többszörös volt a bizalmatlanság. Ettől eltekintve, a legtöbb spekuláns értékeit a kulissziban akarta elhelyezni, hogy ne legyen kitéve a bankok további pótlék-követeléseinek. Előreláthatólag az ultimoprolongáció döntő stádiumba csak holnap lép. A pénzügyiséget semmiestre sem lesz nagyobb ez alkalommal sem, mint a múlt hó végén, mivel hogy november folyamán tetemes pozíciós vásárlások történtek.

Csődnítás. A debreceni kir. törvényszék, mint csődbíróság Fehérvári Imre hajduböszörményi csizmadiamester ellen a vagyonteljesítést kimondotta s a követelések bejelentésére január 4-ikét, felszámolási határnapul január 28-ikát tűzte ki. Tömegmondok: Kozma Imre dr. Hajduböszörményi, csődbiztos: Nagy Elemér törvényszéki jegyző.

Run egy vidéki pénzügyintézet ellen. Eperjesről táviratozzák: Eperjes vidékének tól lakosai tegnap tömegesen rohanták meg az eperjesi pénzügyintézetet és követelték betéteik kifizetését. A pénzügyintézet fennakadás nélkül tettek eleget és körülbelül 500.000 koronát fizettek ki. Szerencsésük volt a pénzügyintézeteknek, hogy kellő készpénzzel rendelkeztek, mert különben a felizgatott betevők véres forrongásba törtek volna ki.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegytel a következő fizetésektelenségeket jelenti: Schwartz Adolf Nyiregyháza, Frankowszky József Marosludas és Kónya Ferenc Nagybecskerek.

Ingatlanok forgalma.

Kapcsos Mihály veszi Dienes Imrétől csepei ingatlant 300 koronáért.

Magyar István veszi Kovács Mihálytól 4 hold 917 négyszögöl sámsoni birtokát 4500 koronáért.

Forgács Lajos és neje Erdei Mária veszik Kaszovics Ignácztól vámospércsi házát 1500 koronáért.

Óri András és neje Tiszai Mária veszik Erdélyi Andrásztól 2 hold 882 négyszögöl ondódi szántóföldet 3570 koronáért.

Eszenvi Józsefné Kánvási Juliánna veszik Buglívó Imre és neje Leiter Katalintól balmazújvárosi földet 800 koronáért.

MEGHIVÁS

a Debreczeni Kenyérgyár Részvénytársaságnak

1912 december hó 11-én délután 5 órakor a »Debreczeni Közvetítő Bank r.-t.« helyiségében (Piac-utca 21. szám) tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

TÁRGY:

1. A felügyelő-bizottság előterjesztése a részvénytársaság megalakulása kérdésében.

2. Az alapszabályok 9. és 22. §§-ainak a kir. törvényszék kívánása szerinti módosítása.

Debreczen, 1912 november 25.

Az elnökség.

BÉCSI KIEGYEZÉSI IRODA

elvállalja az olyan cégek rendezését, melyek fizetési zavarokkal küzdenek, akkor is, ha perlés vagy zálogolás alatt állanak, a legköltségesebb feltételek mellett. Kiegyezési tőkepénzről, esetleg jóállásról szükség esetén csekély költség ellenében gondoskodás történik. Megkeresések Frank L. kiegyező címére Bécs, III., Weissgärberstrasse 8. sz. alá intézendők.

2146 - 1912. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 3852—1912. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Darvas Miksa debreczeni lakos részére lakosoktól 309 kor. 56 fill. tőke, ennek 1912. év június hó 22 napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 118 kor. 79 fill. perköltség erejéig 1912. évi szeptember hó 25-én bíróság lefoglalt és 872 koronára becsült házi butorok, szinpadí díszletek és szeszes italokból álló ingóságok 1912. évi december hó 3-án délelőtt 11 órakor kezdetét veendő és Debreczenben, Petőfi-tér 7. számú háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyztetik, hogy az árverés mindazon foglaltaték részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1912. évi november hó 14-én.

Török Péter, bírói kiküldött.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék válaszbélyeget csatolni.

Allást heres

Cimbalom tanárnő magán órákat vállal. Cim leadandó kiadóhivatalban.

Allást kapo

Korona-vendéglő részére (Csapó-utca 17.) egy óvadékképes szakember **üzlevezetőnek** kerestetik. Keresztény emberek előnyben részesülnek. Értekezni lehet a Korona-vendéglő kimérési helyiségében, Krausz Lajos tulajdonosnál.

Különféle

Faj rózsaburgonya, tartós áru, kapható kicsinyben és nagyban a **Deutsch-féle** üzletekben.

Gyermekjátékok, franciababák, babakocsik, hintalovak, plüsz és posztó-állatok, társjátékok, porcellánedények, chinaezüst ajándéktárgyak **legnagyobb választékban mesés olcsón, Schwarz M. L.-nél** Piac-utca 52., a megyeház mellett.

Kitűnő forgalmu helyen **egy pékség** lakással és üzlethelyiséggel esetleg azok nélkül kiadó. Értekezhetni Schön Sándornál Piac- és Csapó-utca sarok.

Különbejárati butorozott szoba előszobával együtt kiadó. Hatvan-utca 6. sz.

Rönyvek! Kották! Sőt újabban megjelent művek is **féltáron Harmathy-nál**, Fűvészkert-u. 14. (Püspöki palotához 5 ik ház.)

Önt is érdekli! Női és férfi kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is **gyári árban** kaphatók. Vászón, kanavász, szövetek soha nem létezett **olcsó árakban**. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Egy jó karban levő nagy varrógép eladó. Alkalmas bőr- és ruhavarráshoz is. Tanító-utca 4. sz.

Vízvezeték, csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben **jótállás** mellett. — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi **lőkarban** tartását csekély díjazásért elvállalom. Gyenes Antal. Miklós-utca 29. sz. Telefon szám 379.

Ha **nincs pénze** és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre, Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor a mai naptól fogva **oly olcsón** lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközölködjön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Kukoricadaráló, egyuttal használható bármilyen gabona darálására 11 K; továbbá kukoricamorzsoló 4 K 60 fill. Singer Dezső Budapest, Aradi-utca 22. sz.

Ha **szándékszik pénzt** takarítani, úgy olvassa el e hirdetést. Gyermekek cipők 20/25 tartós, téli bélés 2 kor. 40. Gyermekek cipők 26/28 tartós, téli bélés 3 kor. Fiu és leány cipők 29/34 tartós, téli bélés 4 kor. Fiu csizma 4 kor. 40.-től feljebb. Fiu ruha 4 kor. 40-től feljebb. A legtartósabb **férfi női** cipők nagy választékban. Kalapok, sapkák és férfi divat cikkek nagyon olcsón **Klein Izsó** nál, Csapó-u. 18

Welsz Ferencz gépzemre berendezett asztalos műhelye József kir. herceg-u. 7. Telefon 10—90.

Új szálloda. Merkur-szállodámat Hatvan-u. 61. sz. a., melyet ujonnan a legnagyobb kényelemmel és eleganciával berendeztem és modern kávéházamat megnyitottam. — Hónapos szép szobák kaphatók. Szíves pártfogásba ajánlom. Uzetvezető vagy bérlő kerestetik a kávéházra és a szállodára. Esetleg külön-külön. Emerich Arnold.

Közreműködő társ

kerestetik nagyobb délvidéki városban levő textiláru engros-üzlet megnagyobbításához. Szükséges tőke 15—20,000 korona. Ajánlatok »Tőke biztosítva 789« jeligére **ENGEL JENŐ** hirdetési irodájába Temesvár kéretnek.

Nézzé meg a

Donogán és Somossy feltűnést keltő kirakatait.

Debreczen, Kistemplombazár.

BUTOR!

Telephoz 377. és 484. sz.

Modern asztalos és kárpitos butorok, lakberendezések, menasszonyi kelengyék óriási választékban.

Varga József
Debreczen, Piac-utca 44. szám
az udvarban.

Megbecsülhetetlen

és megfizethetetlen gyógyszerül szolgál **rheuma, köszvény, húlé** okozta **hasogatódás, nyilallás** és **szuródásoknál** a kiváló hatásu

Csillag növénysszesz.

Hirét és közkedveltségét különösen annak köszönheti, hogy **fent nevezett bajoknál** kitűnő hatása van és már rövid idei használat után **javulás és gyógyulás** áll be.

Gyomorgyengeség, szélgyöres, lejtájas, köhögés, mellszorulás és több naponként előforduló bajnál **kipróbált hatása van a**

„Stella növény fluid“-nak
essentia
1 üveg ára 40 fillér.

Mindkét kitűnő gyógyhatásu szer több évi tapasztalás és kipróbálás után került forgalomba. Kiváló hatásuk rendkívül kedvelté és ismertté tette ugyannyira, hogy a legelterjedtebb házi szereknek tekinthetők.

Kapható a készítő **REICHARD SÁNDOR**
Csillag gyógyszerertárában
Debreczen, Árpád-tér.

Simonffy- utoza 55.	Ruhafestő.	Szőchényi- utoza 6.
GÖZTISZTÍTÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utoza 35.	Vegy-tisztító.	Verbőczy- utoza 14.

SZABÓ LAJOS FIAI cégnél karácsonyra nagy árleszállítás.

Téli ruhaszövet 115 cm. széles métere K 2.— Karácsonyi ára **1 K 20 f**
Angol divatszövet 135 cm. széles métere K 3.40 Karácsonyi ára **2 K 20 f**
Double kosztümkelme 140 cm. széles métere K 5.— karácsonyi ára **3 K — f**
Francia gyapju Dolin métere K 1.80 Karácsonyi ára **— K 90 f**

Blouse és ruhaselymek métere K 3, 4, 6.— Karácsonyi ára **1, 2, 3 K**
Színes bársonyok métere K 2.50 Karácsonyi ára **1 K 40 f**
Jó mosó cosmanosi kartonok métere 90 fill. Karácsonyi ára **— K 44 f**
Divat flanel velenek métere K 1 karácsonyi ára **— K 55 f**

Kézitáskák, kötények, sálók, kendők rendkívüli lezsállított árban!

„Kossuth Lajos“ gyógyszerész és vegyészeti laboratórium
DEBRECZEN, PIAC-U. 30. KORZÓ.
 Csak Dr. Széleányi Lajos tejcrémje a legjobb arc- és ké. finomító. Vegye meg!
 Droguista árucikkek droguista árban, legnagyobb raktár francia, angol, amerikai illatszerekben és kosmetikai cikkekben.
 Telefon 5-95.
Dr. Széleányi Árpád, gyógyszerész.

Friedmann Sámuel
 bádogos és vízvezeték-szerelő

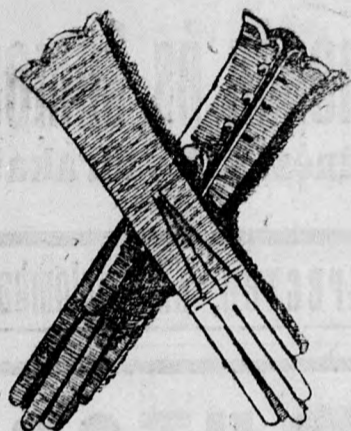
:: műhelyét áthelyezte ::

József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádogos munkákat jutányosan készít bádogos mesterek részére is.

! Tüztől! | | ! Tüztől!
megsérült áruk

Férfi és női téli harisnyák, paplanok, ágyterítők, bársonyok, szövetek, bluzok, női ingek és alsósoknyák minden elfogadható árban elárusítom.

Blumenstein Vilmos
 Piac-utca 14., a Bika-szállodával szemben.

Ha fázik a keze,

el ne mulassza felkeresni

SCHÖN SÁNDOR

keztyű, kötszer és orvosi műszertárát

Piac- és Csapó-u. sarok,

hol a legjobb kivitelű téli szövött, kötött és bőr bélelt keztyűk óriási választékban vannak felhalmozva.

Téli szövött női keztyűk	— .40 fillértől	feljebb
Téli szövött férfi keztyűk	— .60 fillértől	feljebb
Téli bőr bélelt női keztyű	2.— koronától	feljebb
Téli bőr bélelt férfi keztyűk	2.— koronától	feljebb

Saját gyártmányu glacé-, szarvasbőr- és antilop-keztyűk minden kivitelben.

Lindeum

gyári raktár.

Telefon: 6--44.

Haas Lipót Debreczen, Piac-u. 58. sz., megyeház mellett.

Ezen új áruház

szövetszőnyeg-osztálya

lett kibővitve, oly dúsz választékban és minőségben, hogy azokkal a legkényesebb izlést is kielégíthetem.

Ezen áruk a monarchia legolcsóbb szabott árain lesznek árusítva.

Kérem a nagyközönséget, hogy ezen fényesen be rendezett új áruházat megtekinteni sziveskedjék.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.